

Uchwała z dnia 1 lipca 2003 r.

III SW 57/03

Czyny zabronione w art. 84 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz.U. Nr 57, poz. 507 ze zm.), obejmujące również złamanie ciszy referendalnej, stanowią wykroczenia, a więc nie mogą być przedmiotem protestu referendalnego.

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Beata Gudowska, Herbert Szurgacz (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 1 lipca 2003 r., sprawy z protestu referendalnego Wiesława S.

p o s t a n o w i ł:

p o z o s t a w i ć protest bez dalszego biegu.

U z a s a d n i e n i e

Pismem z dnia 10 czerwca 2003 r. Wiesław S. wniósł protest przeciwko ważności referendum ze względu na naruszenie ciszy referendalnej przez to, że redaktor M. Orłoś w programie Teleekspres o godz. 17⁰⁰ nawoływał obywateli do oddania głosów oraz przez to, że w dniu 8 czerwca w kościele Świętego Stanisława i Wacława w Świdnicy na mszy o godz. 18⁰⁰ odczytywano przemówienie papieża wygłoszone 20 maja 2003 r. na placu Świętego Piotra w Rzymie, w którym nawoływał Polaków do wejścia do struktur europejskich. Działania te - zdaniem wnoszącego protest - miały oczywisty wpływ na wynik referendum.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz.U. Nr 57, poz. 507 ze zm.) przeciwko ważności referendum może

być wniesiony protest ze względu na zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko referendum lub naruszenia przepisów ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników referendum.

Zarzucone w proteście działania nie stanowią naruszenia przepisów ustawy dotyczących głosowania, o których mowa w rozdziale 3 zatytułowanym „Karta do głosowania, sposób głosowania i warunki ważności głosu”, protest nie kwestionuje naruszenia przepisów ustawy dotyczących ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum (rozdziału 4 ustawy „Ustalenie wyników głosowania i wyniku referendum”). Wskazane działania, kwalifikowane przez wnoszącego protest jako „złamanie ciszy wyborczej” mogłyby być rozważane jako mieszczące się w dyspozycji art. 84 ustawy. Według tego przepisu kto w okresie od zakończenia kampanii referendalnej aż do zakończenia głosowania zwołuje zgromadzenia, organizuje pochody lub manifestacje, wygłasza przemówienia, rozdaje ulotki lub w jakikolwiek inny sposób prowadzi kampanię referendalną - podlega karze grzywny.

Sąd Najwyższy, rozpoznając protest referendalny Wiesława S., nie rozważał jednak, czy zarzucone przez wnoszącego protest czyny stanowią naruszenie art. 84, ponieważ czyny zabronione tym przepisem nie są przestępstwami, a stanowią jedynie wykroczenia przeciw przepisom ustawy o referendum. Wprawdzie art. 84 ustawy mieści się w rozdziale 11 zatytułowanym „Przepisy karne”, jednak o charakterze czynów zabronionych ustawą o referendum, tj. o tym, czy stanowią one wykroczenie względnie przestępstwo (występek lub zbrodnię) przeciw przepisom ustawy, decydują przepisy o postępowaniu w sprawach o te czyny. Stosownie do art. 88 ustawy do postępowania w sprawach, o których mowa w art. 80 - 82 i art. 84, stosuje się przepisy o postępowaniu w sprawach o wykroczenia. Wynika stąd, że czyny zabronione art. 84 ustawy o referendum stanowią wykroczenia. Art. 33 ustawy nie przewiduje możliwości wniesienia protestu ze względu na zarzut dopuszczenia się wykroczenia przeciwko referendum.

Wyjście poza przewidziany ustawą przedmiot protestu czyni go niedopuszczalnym. Z przytoczonych względów, na podstawie art. 34 ust. 2 ustawy o referendum w związku z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 12 kwietnia 2002 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 46, poz. 499 ze zm.) orzeczono jak w sentencji.

=====